
STYRESAK 10/20

STYRETS ÅRSBERETNING 2019 MED REGNSKAP

Går til

Styrets medlemmer

Styremøte

27. februar 2020

Saksbehandler

Cathrine Ljunggren, Susan Reinhardtsen, Janne Baugerød, John Olsen

Saksfremlegg

Vedlagt saksfremlegget følger:

1. Styrets årsberetning 2019
2. Regnskap 2019 med noter
3. Fullstendighetserklæring (ettersendes)
4. Revisors utkast til beretning (ettersendes)

Styrets årsberetning 2019

Vest-Agder-museet legger frem styrets årsberetning og museets årsmelding i to separate saker. Styrets årsberetning skal følge formalkrav og vedtas av styret. Årsmeldingen legges frem for styret til orientering i sak 13/20.

Regnskap 2019

I det følgende gis en oppsummering av regnskapet for 2019. Det vises til regnskapsoppsett i styrets årsberetning i årsmeldingen med hovedoversikt regnskap/budsjett og balanseregnskap med noter. Alle tall kommenteres mot justert budsjett.

1. Hovedtall – inntekter

Driftsinntekter:	Regnskap 2019	Regulert budsjett 2019	Regnskap 2018
Salgsinntekter	7 183 593	5 955 000	7 648 137
Leieinntekter	93 683	25 000	86 595
Tilskudd	70 859 355	64 501 846	57 481 396
Refusjoner inkl. sykepenger	895 975	90 000	1 334 669
Mva kompensasjon	233 566	285 000	2 984 085
SUM DRIFTSINNTEKTER	79 266 172	70 856 846	69 534 882

- Salgsinntekter: Det positive avviket knytter seg til de fleste avdelingene, og vedrører hovedsakelig billettsalg, salg av varer/suvenirer og salg knyttet til kaféene. Se ellers omtale av den enkelte avdeling nedenfor.
- Leieinntekter: Knytter seg til utleie av lokaler i forbindelse med arrangement.
- Refusjoner inkludert sykepenger: Beløpet er redusert i forhold til 2018 men er fremdeles for høyt i forhold til ønskelig. Lege meldt sykefravær er fremdeles hovedårsaken.
- Tilskudd: Tilskudd er også i 2019 over regulert budsjett. Det positive avviket er fordelt i avdelingene og vedrører hovedsakelig øremerkede tilskudd fra ulike tilskuddsyttere.
- Mva-refusjonskrav: Det er nå kun to avdelinger som er under ordningen og kompensasjonen er derfor betydelig redusert i forhold til tidligere år.

2. Hovedtall – driftsutgifter

3. Driftsutgifter:	Regnskap 2019	Regulert budsjett 2019	Regnskap 2018
Driftsutgifter	11 498 729	11 742 341	13 156 414
Varekjøp	1 658 109	1 280 000	1 644 658
Lønn og sosiale utgifter	39 808 350	38 292 816	37 822 551
Endring premieavvik	61 021	0	-667 089
Forbruksvarer og tjenester	2 041 252	1 772 029	1 989 379
Vedlikehold og utvikl.. driftsmidler	11 706 973	14 221 046	8 751 584
Inventar og utstyr	1 286 461	990 000	1 655 108
Mva betalt komp.ordningen	233 566	285 000	2 984 085
Aktiviteter/prosjekter	942 056	983 000	1 113 757
Tap på fordringer	-12 821	0	122 531
Avskrivninger	1 293 187	1 000 000	1 280 007
SUM DRIFTSUTGIFTER	70 516 883	70 566 232	69 852 985

- Driftsutgifter: Mindre forbruk enn budsjettet, spredd på flere poster på de ulike avdelingene.
- Lønn og sosiale utgifter skyldes hovedsakelig høyere lønnskostnader knyttet til ansettelse ved Hestmanden.
- Endring premieavvik følger av aktuarberegning og beror på avkastning og endring i pensjonsforpliktelser som ikke kan forutsees.
- Kostnader til vedlikehold og utvikling driftsmidler er vesentlig lavere enn budsjettet. Årsaken er todelt: I stor grad blir kostnader knyttet til restaurering og vedlikehold budsjettet denne kontogruppen, mens det i prosjektgjennomføring også genereres kostnader i andre kontogrupeer, dette vil bli søkt endret ved overgang til nytt regnskapssystem. I tillegg erfarer også senere fremdrift og dermed lavere kostnader i forhold til regulert budsjett knyttet til at arbeidet med full finansiering noen ganger tar lengre tid enn planlagt.
- Inventar og utstyr knytter seg i stor grad til istandsettingstiltak. Avviket mot budsjett skyldes hovedsakelig at budsjetterte istandsettingskostnader ligger på foregående kostnadslinje, vedlikehold og utvikling driftsmidler.
- Aktiviteter / prosjekt: Faktiske kostnader er tilnærmet likt budsjettet med et lite

positivt avvik..

- Tap på fordringer: VAM har hatt en klar forbedring i forhold til 2018 og er et fokusområde også i 2020.

4. Finansinntekter

Renteinntekter og utbytte utgjør i alt kr. 907 380 mot regulert budsjett kr. 560 000.

Det positive avviket her skyldes først og fremst bedre rentevilkår som VAM har oppnådd ved å tiltre fylkeskommunens innkjøpsavtale med ny bankforbindelse, Sparebank 1-SR bank fra 1. januar 2018. Her plasseres VAMs likvide midler sammen med fylkeskommunens midler på samme vilkår, basert på 3 måneders NIBOR. For å optimalisere avkastningen holdes til enhver tid en del av likvide midler (eks. bundne fonds) på særvilkårskonto 31 dager.

5. Netto driftsresultat og disponering

Høyere driftsinntekter, lavere kostnader knyttet til vedlikehold og utvikling driftsmidler, samt høyere finansinntekter sammenliknet med regulert budsjett gir et positivt driftsresultat på i alt kr 10 919 331 sammenliknet med resultat på i alt kr. 1 850 614 i det regulerede budsjett. Endringen i driftsresultat skyldes og at i det regulerede budsjett var estimert høyere forbruk av bundne driftsfond enn realisert, samt at museet på slutten av året har fått inn flere tilskudd som skal brukes i 2020.

	Regnskap 2019	Regulert budsjett 2019	Regnskap 2018
NETTO DRIFTSRESULTAT	10 919 331	1 850 614	1 542 927
<u>Brukt slik:</u>			
Bruk av disposisjonsfond	2 029 861	255 263	1 189 519
Bruk av bundet driftsfond	4 172 973	4 444 313	18 630 248
Sum bruk avsetninger	6 202 834	4 699 576	19 819 767
<u>Avsatt slik:</u>			
Overført til/fra kapitalregnskapet	0	424 507	0
Avsatt disposisjonsfond	3 152 874	439 683	3 532 368

Avsatt bundne driftsfond	13 969 291	5 686 000	17 830 326
Sum avsetninger	17 122 165	6 550 190	21 362 694
Regnskapsmessig mer/ mindreforbruk	0	0	0

- Bruk / Avsatt disposisjonsfond; Det ble i alt brukt kr 2 029 861 fra disposisjonsfond, mot budsjett kr 255 263, samtidig er det avsatt i alt kr. 3 152 874 mot kr 439 683 i budsjett. Det vises til redegjørelse for den enkelte avdeling nedenfor.
- Bruk / Avsatt bundet driftsfond: Regnskapet viser bruk av bundet fond med kr 4 172 973, og avsetning til bundne fond med kr 13 969 291. Dette gir en økning i bundne fond med kr 9 796 318, i regulert budsjett var økning i bundne kr 1 241 687

6. Kapitalregnskapet

KAPITALREGNSKAP	Regnskap 2019	Regulert budsjett 2019	Regnskap 2018
<u>Utgifter</u>			
Investering i inventar/utstyr	2 026 382	314 507	1 183 722
Investering i bygninger	1 356 447	1 435 086	4 630 715
Investering i EK innskudd KLP	103 987	110 000	110 330
Avsetning til fond	4 022 430	130 000	2 124 075
SUM FINANSIERINGSBEHOV	7 509 246	1 989 593	8 048 842
<u>Finansiering</u>			
Overført fra driftsregnskapet	0	424 507	0
Investeringstilskudd	4 251 507	130 000	4 570 606
Mva kompensasjon	0	0	605 975
Bruk av bundet drifts- og inv fond	701 578	908 086	2 728 626
Bruk av disposisjonsfond	2 556 162	527 000	143 635
SUM FINANSIERING	7 509 246	1 989 593	8 048 842

De vesentligste avvikene er følgende:

- Investering i inventar / utstyr: Høyere enn budsjettet på grunn av større investeringer på Hestmanden og på Setesdalsbanen enn forutsatt i revidert budsjett. I tillegg har det vært endringer på hva som er ført som drift og hva som er ført som

investering.

- Avsetning til fond: Høyere investeringstilskudd mottatt i forhold til regulert budsjett, medfører en balanse som overføres til 2020 (gjelder bl.a. fullfinansiering av publikumsmottak på kanonmuseet).
- Investeringstilskudd: Høyere som følge av nye investeringstilskudd.
- Bruk av disposisjonsfond: Denne posten dekker anskaffelseskostnader knyttet til egenkapitalinnskudd KLP samt anskaffelser knyttet til nytt magasin.

I det følgende forklares avvik mellom regulert budsjett og regnskap 2019 per avdeling:

Generelle betraktninger

- Strømkostnader er generelt høyere enn budsjettet. Dette er hensyntatt i budsjett for 2020.
- Kostnader til nye kasser er håndtert innenfor ordinært budsjett.
-

Avdeling 1 – Odderøya museumshavn

- Økt salg i kafé, mindre varekjøp enn budsjettet gir større inntjening.
- Som tidligere år har det vært stort fokus på rasjonell bemanning. Bruk av variabel lønn er lavere enn budsjettet.
- Overskudd/mindreforbruk gir en avsetning til disposisjonsfond på kr 208 986. Avdelingen har fra tidligere en negativt disposisjonsfond som nå er forbedret til kr – 82 278.

Avdeling 2 – Sjølingstad Uldvarefabrik

- Høyere salg (ca. 200 000) enn budsjett, men også høyere varekjøp.
- Høyere strømkostnader enn budsjett.
- Sykelønnsrefusjon dekker inn økte kostnader til variabel lønn.
- Samlet i underskudd/merforbruk reduserer avdelingens disposisjonsfond med kr 203 582.

Avdeling 3 – Kristiansand museum

- Jf. tidligere styresak er verkstedbygg realisert ved «internt lån» i form av

overforbruk av disposisjonsfond. Dette finansieres/tilbakeføres i forbindelse med istandsettingsprosjekter hvor verkstedbygget benyttes og ved bruk av gaveforsterkning fra samme prosjekter.

- Vesentlig økte inntekter, særlig knyttet til billettsalg. Varekjøp som budsjett, men en del lavere enn 2018.
- Overforbruk på variabel lønn har sammenheng med økt besøk og økte billettinntekter (cruise), men må følges opp videre.
- Strøm er dyrere enn budsjettet, mens kostnadene til vakthold er noe lavere enn budsjett.
- Midler til ikke fullførte istandsettingsprosjekter er satt på fond.
- Ser en bort fra «intern lån» til verksted gikk avdelingen med overskudd. Kristiansand museum har pr. 31.12.19 et negativt disposisjonsfond på kr 389 307, men tar en hensyn til «forskutterte byggekostnader» som skal tilbakeføres, har avdelingen et positivt fond på kr 61 475.

Avdeling 4 – Setesdalsbanen

- Avdelingen med størst merforbruk. Flere av forholdene er knyttet til den utfordrende vedlikeholdssituasjonen ved avdelingen, jf. tidligere styresak.
- Krav om oljeutskiller utgjorde en stor kostnad for banen 2019. Denne ble dyrere enn budsjettet.
- Ekstraordinære reparasjoner på motorvogna Sulitelma.
- Lok 5 må snart tas ut til revisjon, det gjør at det haster å få ferdig lok 2. For å kunne søke bl.a. Jernbanemuseets om støtte (mottatt 320 000 i 2020) til istandsetting, måtte et forprosjekt/tilstandsvurdering gjennomføres. Dette gikk ut over rammene i vedtatte budsjett og ble gjennomført i november.
- Underskudd fra 2019 søkes dekket inn over budsjett for 2020. Revidert budsjett legges frem for styret når årsregnskap er vedtatt.
- Underskuddet skyldes i tillegg vesentlig lavere cruisekjøringer som en følge av at Costarederiet ikke anløp Kristiansand i 2019.
- Overforbruk variabel lønn dekkes inn av sykelønnsrefusjon.

- Det må arbeides videre med muligheter for enøktiltak, både strømkostnader og kostnader til fyringsolje er vesentlig over budsjett.
- Driften isolert gikk med et lite overskudd, men avdelingen hadde et stort overforbruk knyttet til vedlikehold på infrastruktur og rullende materiell som må tas inn igjen i 2020. Disposisjonsfondet er nå negativt med kr 506 335.

Avdeling 5 – Administrasjonen

- Fastlønn budsjetteres på avdelingene, men trekkes ut og utbetales via administrasjonen. Dette vurderes endret. Økte lønnskostnader i regnskap knyttet til stillinger på Hestmanden, men disse kompenseres med overføring fra samme sted, slik at dette ikke belaster helheten i museet.
- Noe lavere kostnader på IT-drift enn budsjett. Det var tatt høyde for overgang til IKT-Agder, som blir dyrere enn VAF, på et tidligere tidspunkt.
- Høyere kostnader knyttet til revisjon og regnskap pga krevende årsoppgjør for 2018.
- Høyere portokostnader (utsending av bøker).
- Høyere renteinntekter enn budsjett.
- Samlet med overskudd/mindreforbruk for administrasjonen og fagseksjonen er kr 350 877.

Avdeling 6 – Lista

- Høyere salg i kafé enn budsjettert, men også noe høyere varekjøp.
- Høyere strømkostnader. Noe av dette er knyttet til Hangar 45, jf. sak om budsjett for 2020.
- Høye kostnader knyttet til vakthold (feilutrykninger). Her arbeides med å finne løsninger, men bygningsmassen på Lista ligger sprett og dette har vært en utfordring over tid.
- Lista museum har forbedret disposisjonsfondet med kr 93 674.

Avdeling 7 – Mandal

- Både billettinntekter, salg i kafé og museumsbutikk er over budsjett.
- Større strømkostnader enn budsjettert, men noe lavere generelle driftskostnader.

- Høyere forsikingskostnader enn budsjettert. Dette er knyttet til innlån av gjenstander knyttet til Vigelandjubileet.
- Mandal museum har hatt et underskudd/overforbruk som reduserer disposisjonsfondet med kr 19 112.

Avdeling 8 – Flekkefjord

- Lavere salg i museumsbutikk enn budsjettert, men dette har også gitt lavere kostnader til innkjøp av varer.
- Lavere bruk av variabel lønn enn budsjettert.
- Flekkefjord museum har hatt et overskudd/mindreforbruk på kr 163 451.

Avdeling 9 – Gimle Gård

- Høyere billettinntekter enn budsjett, men også høyere varekjøp.
- Høyere strømkostnader enn budsjett.
- Gimle Gård har hatt et overskudd/mindreforbruk på kr 10 390.

Avdeling 10 – Kristiansand Kanonmuseum

- Høyere billettinntekter enn budsjett.
- Noe høyere kostnader på variabel lønn.
- Overforbruk på veldikehold antikvariske bygg. I løpet av istandsettingen av kanonen ble det oppdaget skader som det ville være svært vanskelig å utbedre senere. Disse ble tatt som ekstraarbeider finansiert over driften. Dette medførte et overforbruk som ble belastet disposisjonsfondet med kr 202 861.

Avdeling 11 – Fagseksjonen

- Høyere salg enn budsjettert knyttet til boka «Plastic 2».
- Tilskudd til «Identity on the Line» er ført i fagseksjonen.

Avdeling 12 – Hestmanden

- Lavere salg enn budsjett pga. kailigge i 2019, men også tilsvarende lavere varekjøp.
- Høyere lønnskostnad knyttet til innleie av personer til sertifisering.

- Vesentlig høyere strøm en budsjettet

Avdeling 13 – Tingvatn

- Høyere salg enn budsjett, kombinert med lavere varekjøp.
- Lavere forbruk av variabel lønn.
- Høyere forbruk på innkjøp inventar knyttet til nødvendig kontorutstyr.
- Overskudd/mindreforbruk i 2019 gjør at Tingvatn etablerer et positivt disposisjonsfond på kr 51 759.

STYRETS ÅRSBERETNING 2019

VEST-AGDER-MUSEET IKS – formål, visjon og verdier

Vest-Agder-museet er organisert som et interkommunalt selskap med formål å organisere innsamling, bevaring, dokumentasjon, forskning og formidling av kunst- og kulturhistorien i Vest-Agder. Museet har ansvar for drift og forvaltning av de samlinger og anlegg som gjennom avtaler er del av det konsoliderte museet.

Vest-Agder-museets slagord er **Vi forteller din historie** og museets visjon – som skal gi mening, retning og fortelle oss hva vi skal strekke oss etter – er **Sammen skal vi flytte grenser!** Dette betyr at medarbeidere, frivillige, ledelse, styre og eiere sammen skal by på det beste vi har og er, og foreta smarte veivalg for gode opplevelser og ny innsikt.

Vest-Agder-museets kjerneverdier er:

EKTE – som betyr at vi holder det vi lover og er til å stole på.

Dette skal vi ytterligere forsterke gjennom originale gjenstander og historier som bekrefter og utfordrer.

KREATIVE – som betyr at vi tar initiativ, er åpne, tenker nytt og er løsningsorienterte i møte med publikum, hverandre og omverdenen. Vi skal være et levende museum som berører og begeistrer.

VEST-AGDER-MUSEET IKS – organisasjon

Vest-Agder-museet IKS er et kulturhistorisk museum som ved utgangen av 2019 bestod av elleve avdelinger lokalisert i Flekkefjord, på Lista, i Hægebostad, Lindesnes, Mandal, Kristiansand og Vennesla. Avdelingene spenner over et bredt spekter fra kulturhistoriske museer til teknisk-industrielle kulturminner. I tillegg til de geografiske avdelingene kommer felles administrasjon og fagseksjon som har kontorer i Vestre Lasarett på Odderøya i Kristiansand. Både fagseksjonen og administrasjonen arbeider på tvers i museet, med felles faglige satsninger og administrative rutiner.

Deltakere i selskapet var i 2019 Vest-Agder fylkeskommune og kommunene i Vest-Agder. Eierandel og deltakeransvar er fordelt slik:

Vest-Agder fylkeskommune 50/100

Kristiansand kommune 20/100

Flekkefjord, Farsund, Mandal og Vennesla kommune 5/100 hver

Sirdal, Kvinesdal, Lindesnes, Hægebostad, Audnedal, Lyngdal, Åseral, Marnardal, Søgne og Songdalen kommune 1/100 hver

Eierandel vil bli justert fra 1. januar 2020 som følge av kommune- og fylkessammenslåinger.

Museet skal bidra til at kommunene i fylket får et godt museumstilbud, og at det legges til rette for frivillig deltakelse i det museale arbeidet. Museet skal også gi faglig bistand til andre museer eller samlinger som ikke er med i den konsoliderte enheten.

Alt arbeid i museet skal utføres i samsvar med ICOMs museumsdefinisjon og etiske regelverk.

Representantskap og styre

Representantskapet er Vest-Agder-museets høyeste myndighet og har 16 medlemmer, 1 medlem fra hver deltakerkommune og 1 medlem fra Vest-Agder fylkeskommune. Terje Damman er valgt som

representantskapets leder for perioden 2016 - 2019, med Margrethe Handeland som nestleder. Det ble avholdt 2 representantskapsmøter i 2019; 15. mars og 26. november.

Vest-Agder-museet har et styre på 9 medlemmer med personlige varamedlemmer. 7 velges av representantskapet, og 2 velges av de ansatte. Valgperioden er 4 år, tilsvarende den kommunale valgperioden. For ansatterepresentantene er valgperioden 2 år.

Styremedlemmer	Personlige varamedlemmer
Toril Runden – styreleder	Inge Eikeland
Sally Vennesland – nestleder	Rune André Sørtveit Frustøl
Egil Normann Eek	Kai Steffen Østensen
Gordon Fuglestad	Mette Fimreite Roth
Jan Seland	Norunn Tveit Egenes
Hilde Charlotte Solheim	Harald Sjødal
Aslak Wegge	Kristin Ljosland
Judith Seland Nilsen – ansatterepresentant	Birgit Gautschi - 1. vara
Morten Bomann – ansatterepresentant	Oliver Torkelsen - 2. vara

Det har vært avholdt 6 ordinære styremøter. En styresak ble behandlet på e-post. Totalt har 67 saker blitt behandlet.

Styret har gjennom året blitt holdt informert om virksomhetens økonomiske situasjon og økonomistyring. Styret har videre særlig vært involvert i saker knyttet til arbeidet med flere byggeprosjekter: Nytt museumsbygg på Odderøya og magasin for Vest-Agder-museet, publikumsmottak på Kristiansand kanonmuseum og verksted på Kristiansand museum. Styret har også vært engasjert i arbeidet med å sikre varige driftsmidler til D/S Hestmanden/Norsk krigsseilermuseum. I tillegg har styret arbeidet med og vedtatt strategisk plan for 2020-2022. Revisor fra Agder kommunerevisjon deltok i styremøtet 26. februar 2019.

Handlingsrommet og utviklingsmulighetene for museet framover vil preges av regionreformen. Vest-Agder-museets administrasjon og styre har brukt alle muligheter til å delta i prosessene knyttet til reformen, for å bidra til at premisene for museumssektoren og kulturminnevernet ivaretas på best mulig måte.

Styret i Vest-Agder-museet er opptatt et tettere samarbeid innenfor museumssektoren på Agder. Dette både som ledd i arbeidet med god ressursutnyttelse, faglig utvikling og styrking. Som ledd i dette arbeidet har styrene for Vest-Agder-museet, Aust-Agder museum og arkiv og Interkommunalt arkiv for Vest-Agder hatt to fellesmøter i 2019 og ett i 2018. Det er berammet nytt fellesmøte mellom styrene i 2020. Mellom møtene følger administrasjonen opp konkrete forslag og tiltak for tettere.

Ansatte, frivillige og arbeidsmiljø

Ansatte og frivillige i Vest-Agder-museet

Ved årsskiftet 2019/2020 hadde museet 66 ansatte fordelt på totalt 60,5 årsverk. Vest-Agder-museet ønsker i størst mulig grad å bygge en fast stab for å ivareta det løpende arbeidet, og for å sikre at den kompetansen som bygges forblir i museet. Imidlertid utgjør midlertidig ansatte en ressurs med hensyn til gjennomføring av prosjekter og ekstra satsninger. I museets høysesong øker antallet ansatte betydelig i form av fortellere/guidere, butikk-, kafé- og vedlikeholdsarbeidere. Også i 2019 har museet vært arena for arbeidspraksis og -trening for noen personer fra NAV og andre arbeidstiltaksinstitusjoner.

Delingen av museet i regionene øst og vest videreføres, og representanter for regionene, sammen med leder for fagseksjonen, direktør og administrasjonssjef utgjør museets øverste ledergruppe. Avdelingsledere/avdelingsansvarlige har deltatt i utvidet ledergruppe som har vært samlet tre ganger.

Flere av avdelingene i Vest-Agder-museet har venneforeninger som deltar direkte eller indirekte i driften. På Setesdalsbanen er de frivilliges innsats i togkjøringen avgjørende for driften i sommersesongen, og det legges ned en betydelig frivillig innsats også gjennom resten av året. På D/S Hestmanden legges det ned mange dugnadstimer knyttet til vedlikehold og ved seilinger. Hestmandens Venner er også aktive i formidlingen av skipet og Norsk krigsseilmuseum. På de fleste avdelingene i museet bidrar frivillige krefter både faglig og sosialt til miljøene de er en del av, samtidig som de tilfører en verdifull innsats i form av dugnad.

Likestilling og inkludering

Vest-Agder-museet anser seg å være en arbeidsplass der det råder likestilling mellom kvinner og menn. Av 66 ansatte var 32 kvinner og 34 var menn. Vest-Agder-museets styre besto i 2019 av 4 kvinner og 5 menn. Styret har på bakgrunn av denne kjønnsfordelingen ikke funnet det nødvendig å iverksette spesielle tiltak med hensyn til likestilling i virksomheten. Museet har en inkluderende arbeidsgiverpolitikk, og arbeider aktivt for å motvirke diskriminering.

Arbeidsmiljø (HMS) og arbeidsmiljøutvalg (AMU)

Styret mener at arbeidsmiljøet i Vest-Agder-museet er tilfredsstillende. Det bestrebes god intern informasjonsflyt og kontinuerlig kommunikasjon mellom ansatte og ledelse for å oppnå medvirkning og eierskap, og det legges vekt på sosiale og faglige aktiviteter som kan bidra til et godt arbeidsfellesskap på tvers av fagområder og avdelinger. Det har i løpet av året vært flere møter mellom de tillitsvalgte og ledelsen.

Museet er tilknyttet Agder Bedriftshelsetjeneste. I 2019 har bedriftshelsetjenesten bidratt med støtte i enkeltsaker, foretatt ergonomigjennomgang ved enkelte avdelinger, foretatt radonmåling ved det nye verkstedet på Lista museum, deltatt på vernerunder og gjennomført helse- og arbeidsmiljøundersøkelse på Lasarethøyden og på Sjølingstad. Disse følges videre opp i samarbeid med bedriftshelsetjenesten.

Vest-Agder-museet er IA-bedrift og har et arbeidsmiljøutvalg (AMU) der også bedriftshelsetjenesten deltar. Det har vært avholdt 4 møter i AMU i 2019 der blant annet sykefravær, helse- og arbeidsmiljøundersøkelse, og andre tiltak i regi av bedriftshelsetjenesten og saker av relevans for arbeidsmiljøet har blitt behandlet. Det ble rapportert inn to mindre uhell og en uønsket hendelse til AMU i 2019.

Det totale sykefraværet i 2019 har ligget på 3,1 %. Dette er positivt med tanke på målsetningen i museets handlingsplan for inkluderende arbeidsliv (IA) på 5,6 % sykefravær. Ordningen med mulighet til å trene i arbeidstiden benyttes av en rekke av de ansatte, og må anses å ha positiv virkning på trivsel og helse. Museet er medlem i Bedriftsidretten i Vest-Agder, noe som gir ansatte mulighet til å delta i en rekke forskjellige sportslige aktiviteter - høsten 2019 stilte vi nok en gang med spreke mixlag i Oljestaften!

Påvirkning av det ytre miljø

D/S Hestmanden har dampkjele med oljefyring og forurenses noe under seiling. Ved kai er skipet koblet til landstrøm for å begrense utslippene. Setesdalsbanens aktivitet er av en slik art at noe utslipp i forbindelse med museumstogkjøring er uunngåelig. Det arbeides med flere enøk-tiltak for å

begrense mulige utslipp fra verksteddriften. På Sjølingstad Uldvarefabrik forekommer utslipp fra fyrkjelen, mens alt vaskevann som kan forårsake forurensning går gjennom rensanlegget før utslipp. Utover dette bidrar ikke museets avdelinger til skadelig påvirkning av det ytre miljøet.

Utfordringer

Økonomisk handlingsrom

Museets begrensede økonomiske handlingsrom er en stor utfordring. De økonomiske rammene har lenge vært stramme, at staten de siste årene i tillegg har lagt til grunn EBA-reformen også på kultursektoren har gjort at museets økonomiske grunnfinansiering reelt sett er ytterligere forverret. Det begrensede handlingsrommet gjør at museet ikke klarer å forvalte samlingene på en tilfredsstillende måte, samt at publikumstilbudet er mer begrenset enn ønskelig. Museet har fra 2018 til 2019 kuttet en prosjektstilling og i 2019 kuttet ytterligere en 50 % stilling knyttet til samlingsforvaltning.

Styret arbeider for å øke statlig finansiering opp mot tidligere normtall på 60 %, samtidig som museet arbeider for å øke egeninntjening, både gjennom økt besøk, økt mersalg til besøkende og gjennom støtte fra stiftelser og fond.

Driftsmidler D/S Hestmanden

Da styret i Vest-Agder-museet gikk inn for konsolidering med D/S Hestmanden i 2015, lå det som en klar forutsetning at det måtte være sikkerhet for midler til drift. I statsbudsjettet for 2019 var dette ikke innfridd. Manglende driftsmidler gjorde at skipet ikke kunne driftes og forvaltes på en forsvarlig måte. Museet vedtok derfor sammen med Stiftelsen og Venneforeningen at skipet i sesongen 2019 måtte bli liggende ved kai på Bredalsholmen. Finansieringen er en deling mellom Kristiansand kommune, Vest-Agder fylkeskommune og Kulturdepartementet. Forutsetningen for seiling i 2020 var midler i revidert statsbudsjett og en varig økning fra og med statsbudsjettet for 2020. Dette målet ble nådd og det planlegges for seiling og minnemarkering av krigsseilernes innsats under 2. verdenskrig i 2020.

Oppdaterte museumsbygg, publikumsfasiliteter og universell utforming

Kulturhistorien skal være tilgjengelig for alle. Dette er også et viktig punkt i den siste Kulturmeldingen, «Kulturens kraft» som ble presentert like før jul 2018. I dag er universell utforming en stor utfordring ved mange av museets avdelinger. Mange av museumsbyggene tilfredsstiller heller ikke dagens krav knyttet til klima, sikkerhet eller generelt arbeidsmiljø for ansatte. De gamle museumsbyggene gjør det også vanskelig å leie inn utstillinger fra andre museer. I 2019 har det særlig vært arbeidet med nytt publikumsmottak på Kanonmuseet. Dette ble fullfinansiert ved årsslutt.

Nytt museumsbygg på Odderøya

Vest-Agder-museet mangler sitt "sentrale formidlingsbygg" og Kristiansand museum sitt bymuseum. Dette er vedtatt lagt til Odderøya. Museet arbeider sammen med Vest-Agder fylkeskommune og Kristiansand kommune om å bygge et nytt museumsbygg. Vest-Agder fylkeskommune vedtok i 2019 å bevilge 1/3 av kostnadene. Kristiansand kommune har vedtatt en positiv verbalomtale. Museet arbeider videre med finansiering fra Kristiansand kommune og Kulturdepartement.

Samlingsforvaltning, magasinsituasjon og registrering

Museet forvalter rundt 55 000 gjenstander og 220 000 foto. Da museet overtok forvaltningen av samlingene var lite av dette digitalt registrert. Dette er et tidkrevende men prioritert arbeidsfelt for museet. Manglende registreringer er også en sikkerhetsmessig risiko knyttet til dokumentasjon av type gjenstander, antall og plassering ved brann eller innbrudd. Museet har organisert registreringen i

"bootcamps" for å øke antallet registrerte gjenstander. Manglende/dårlige magasinforhold gjør dette arbeidet ekstra krevende. Det oppleves lite konstruktivt å rense og registrere gjenstander for deretter å plassere dem ned igjen på magasiner preget av fukt og mugg. Etablering av nytt magasin har stort fokus i Vest-Agder-museet. I 2019 har det vært arbeidet for et samarbeid med Sørlandets kunstmuseum, Lindesnes fyrmuseum og Kilden om et bygg som kan romme magasin og lager for alle fire institusjonene.

Bygningsvern

Vest-Agder-museet forvalter 128 bygninger, hvor av 102 er freda/verneverdig bygg. Ca. 50 % av disse byggene har etterslep på vedlikehold. Med dagens ressurser klarer ikke museet både å løfte vedlikeholdet på de byggene som har store etterslep, samtidig som en holder et løpende vedlikehold på den øvrige bygningsmassen.

Overføring av handlingsbåren kunnskap

Vest-Agder-museet forvalter mange teknisk-industrielle kulturminner som fremdeles er i drift, dette gjelder f.eks. Sjølingstad Uldvarefabrik og Setesdalsbanen. Her er den handlingsbårne (immaterielle) kunnskapen essensiell for å kunne ta vare på, drifte og vedlikeholde maskiner, infrastruktur og utstyr på en tilfredsstillende måte. Handlingsbåren kunnskapen er også sentral i museets arbeid med bygningsvern og bygningsrestaurering.

Det prosjektorganiserte museet

Museets handlingsrom knyttet til ekstra vedlikehold, utstillinger, nybygg og andre utviklings- og fornyingsprosjekter er knyttet til prosjekttilskudd. Dette gjør at museet må tenke nytt når det gjelder organisering. Stadig mer av arbeidet vil være organisert i kortere eller lengre prosjekter, noe som både gir utfordringer knyttet til å bygge opp og ned organisasjonen og gjennom økt gjennomtrekk av ansatte på kortere kontrakter. Styret i Vest-Agder-museet er opptatt av å sikre en stabil grunnbemanning.

Økonomiske forutsetninger og fortsatt drift

Styret betrakter Vest-Agder-museets økonomiske situasjon som utfordrende, spesielt med tanke på muligheter for videre utvikling og realisering av visjoner og mål. Det arbeides på flere områder for å endre situasjonen, både ved å oppnå økt økonomisk støtte fra offentlige tilskuddsytere på kommunalt, fylkeskommunalt og statlig hold, og for å øke museets egeninntjening. Vest-Agder-museet har en høy andel av de totale driftsmidlene bundet opp i lønn og sosiale utgifter. Spesielt utgjør dagens ytelsesbaserte pensjonsordning en stor byrde for museets totale økonomi og handlingsrom.

Årets resultat

Årets inntekter i driftsregnskapet, inklusive finansinntekter og prosjekttilskudd fra offentlige og private tilskuddsytere, utgjorde kr. 80 173 552. I tillegg er det i kapitalregnskapet inntektsført investeringstilskudd mottatt i 2019 på kr. 4 251 507. Det er ingen mva-kompensasjon knyttet til investeringer. Tilsvarende utgjorde årets kostnader, inklusive renteutgifter, kr. 70 547 408. Til sammen gir dette, korrigert for avskrivninger, et netto driftsresultat på kr. 10 919 331.

Avvik mellom årsregnskap og regulert budsjett 2019

I tabellen under redegjøres det for de mest betydelige avvikene mellom årsregnskap og regulert budsjett 2019, for museet samlet (alle beløp i kroner):

Hovedtall – inntekter:

<u>Driftsinntekter:</u>	Regnskap 2019	Regulert budsjett 2019	Regnskap 2018
Salgsinntekter	7 183 593	5 955 000	7 648 137
Leieinntekter	93 683	25 000	86 595
Tilskudd	70 859 355	64 501 846	57 481 396
Refusjoner inkl. sykepenger	895 975	90 000	1 334 669
Mva kompensasjon	233 566	285 000	2 984 085
SUM DRIFTSINNEKTER	79 266 172	70 856 846	69 534 882

- Salgsinntekter: Merinntektene knytter seg til de fleste avdelingene, og utgjøres av billettsalg, salg av varer/suvenirer og salg i kaféene.
- Leieinntekter: Knytter seg til utleie av lokaler i forbindelse med arrangement samt utleie av juleboder, beløpet er moderat budsjettert da disse inntektene er lite forutsigbare.
- Tilskudd: Det positive avviket er fordelt i avdelingene og vedrører hovedsakelig øremerkede tilskudd til sikringstiltak og prosjektmidler fra ulike tilskuddsytere.
- Refusjoner inkludert sykepenger: Beløpet er redusert i forhold til 2018 men er fremdeles for høyt i forhold til ønskelig. Lege meldt sykefravær er fremdeles hovedårsaken.
- Mva-kompensasjon: Det er nå kun to avdelinger som fremdeles er under ordningen, og kompensasjonen er derfor betydelig redusert i forhold til tidligere år.

Hovedtall – driftsutgifter:

1. Driftsutgifter:	Regnskap 2019	Regulert budsjett 2019	Regnskap 2018
Driftsutgifter	11 498 729	11 742 341	13 156 414
Varekjøp	1 658 109	1 280 000	1 644 658
Lønn og sosiale utgifter	39 808 350	38 292 816	37 822 551
Endring premieavvik	61 021	0	-667 089
Forbruksvarer og tjenester	2 041 252	1 772 029	1 989 379
Vedlikehold og utvkl.. driftsmidler	11 706 973	14 221 046	8 751 584
Inventar og utstyr	1 286 461	990 000	1 655 108
Mva betalt komp.ordningen	233 566	285 000	2 984 085
Aktiviteter/prosjekter	942 056	983 000	1 113 757
Tap på fordringer	-12 821	0	122 531
Avskrivninger	1 293 187	1 000 000	1 280 007
SUM DRIFTSUTGIFTER	70 516 883	70 566 232	69 852 985

- Driftsutgifter: mindre forbruk enn budsjettet som i hovedsak skyldes mindre innleie av fremmede tjenester samt lavere markedsføringskostnader.
- Lønn og sosiale utgifter: Overforbruk skyldes hovedsakelig ansettelse og innleie av personer knyttet til Hestmanden. I tillegg er det overforbruk på lønn til sesongansatte på noe avdelinger. Premieavvik på pensjonsordningen er bokført og svekker posten med kr. 61 021.
- Kostnader til vedlikehold og utvikling driftsmidler er vesentlig lavere enn budsjettet. Dette skyldes i hovedsak senere fremdrift knyttet til en del prosjekter, bl.a. i forbindelse med prosjekter som avventer fullfinansiering.
- Inventar og utstyr knytter seg til både drift og prosjekter ved alle avdelinger. Posten har et positivt avvik i forhold til budsjett og en klar forbedring i forhold til 2018.
- Aktiviteter/prosjekt: Faktiske kostnader er tilnærmet likt budsjettet med et lite positivt avvik.
- Tap på fordringer: en klar forbedring i forhold til 2018 og er et fokusområde også i 2020.

Det vises til regnskap 2019 med noter i det følgende for ytterligere detaljer.

Kapitalregnskapet:

KAPITALREGNSKAP	Regnskap 2019	Regulert budsjett 2019	Regnskap 2018
Utgifter			
Investering i inventar/utstyr	2 026 382	314 507	1 183 722
Investering i bygninger	1 356 447	1 435 086	4 630 715
Investering i EK innskudd KLP	103 987	110 000	110 330
Avsetning til fond	4 022 430	130 000	2 124 075
SUM FINANSIERINGSBEHOV	7 509 246	1 989 593	8 048 842
Finansiering			
Overført fra driftsregnskapet	0	424 507	0
Investeringstilskudd	4 251 507	130 000	4 570 606
Mva kompensasjon	0	0	605 975
Bruk av bundet drifts- og inv fond	701 578	908 086	2 728 626
Bruk av disposisjonsfond	2 556 162	527 000	143 635
SUM FINANSIERING	7 509 246	1 989 593	8 048 842

De vesentligste avvikene er følgende:

- Investering i inventar / utstyr: Høyere enn budsjettet på grunn av større investeringer på Hestmanden og på Setesdalsbanen enn forutsatt i revidert budsjett. I tillegg har det vært endringer på hva som er ført som drift og hva som er ført som investering.
- Avsetning til fond: Høyere investeringstilskudd mottatt i forhold til regulert budsjett, medfører en balanse som overføres til 2020 (gjelder bl.a. fullfinansiering av publikumsmottak på kanonmuseet).
- Investeringstilskudd: Høyere som følge av nye investeringstilskudd.
- Bruk av disposisjonsfond: Denne posten dekker anskaffelseskostnader knyttet til egenkapitalinnskudd KLP samt anskaffelser knyttet til nytt magasin.

Kulturdepartementets gaveforsterkningsordning

Kulturdepartementets ordning med gaveforsterkning på private gaver har også i 2019 gitt uttelling for Vest-Agder-museet. Følgende private gaver utløste gaveforsterkningsmidler på totalt kr 531 396.

- Kr 320 000 fra Hestmandens venner til istandsetting av «Ruffen» - gaveforsterkning kr 80 000.
- Kr 145 584 fra Stiftelsen UNI til sikring/istandsetting Flekkefjord museum – gaveforsterkning kr 36 396.
- Kr 280 000 fra Stiftelsen UNI til sikring Kristiansand museum – gaveforsterkning kr 70 000.
- Kr 380 000 fra Gjensidige stiftelsen til revitalisering Kristiansand museum – gaveforsterkning kr 95 000.
- Kr 1 000 000 fra Anders Jahres Humanitære Stiftelse – gaveforsterkning kr 250 000.

Grunnlag for videre drift

Vest-Agder-museets egenkapital ved utgangen av 2019 utgjorde 63,9 millioner kroner, hvorav fri egenkapital avsatt i disposisjonsfond utgjorde 3,2 millioner kroner. 27,6 millioner kroner var avsatt i bundne driftsfond og 5,4 millioner kroner er avsatt i bundne investeringsfond. Styret anser museets likviditet for å være god.

Grunnet den reelle nedgangen i statlige driftsmidler har Vest-Agder-museet svært begrenset økonomisk handlefrihet innenfor ordinære driftsmidler. Museet satser videre på økt egeninntjening og muligheten for å innhente offentlige og private prosjektmidler. Styret og ledelsen i museet mener derfor at forutsetningen for fortsatt drift og utvikling av museet er til stede. Årsregnskapet er satt opp under denne forutsetning.

Styret sier takk til ansatte, frivillige og samarbeidspartnere

Styret retter en stor takk til alle ansatte og frivillige i Vest-Agder-museet. De ansatte har sammen med de frivillige miljøene på en rekke avdelinger bidratt til å gi publikum gode opplevelser. Også forvaltningsoppgavene er ivaretatt på en utmerket måte av venneforeninger og faglig kompetente ansatte med stor glød for sitt yrke. Styret er videre takknemlige for samarbeidet med museets eierstiftelser som også i 2019 har bidratt til realiseringen av viktige tiltak og prosjekter på avdelingene. Totalt utgjorde den frivillige innsatsen i Vest-Agder-museet ca. 20 000 timer.

Museet sier takk til så vel offentlige som private tilskuddsytere for samarbeidet i året som har gått. Andre samarbeidspartnere fra kulturinstitusjoner og næringsliv har også bidratt inn i museets virksomhet.

Styret for Vest-Agder-museet IKS

Odderøya, 27. februar 2020

Toril Runden, styreleder

Sally Vennesland, nestleder

Gordon Fuglestad

Jan Seland

Hilde Charlotte Solheim

Aslak Wegge

Judith Seland Nilsen

Morten Bomann

Egil Normann Eek

John Olsen, direktør

VEST-AGDER MUSEET IKS

Organisasjonsnr. : 989 072 048

ÅRSREGNSKAP 2019

HOVEDOVERSIKT REGNSKAP/BUDSJETT

<u>DRIFTSREGNSKAP</u>	Note	Regnskap 2019	Budsjett 2019	Regnskap 2018
Salgsinntekter		7 183 593	5 955 000	7 648 137
Leieinntekter		93 683	25 000	86 595
Tilskudd	2	70 859 355	64 501 846	57 481 396
Refusjoner inkl sykepenger		895 975	90 000	1 334 669
Mva ref.krav drift-komp.		233 566	285 000	2 984 085
SUM DRIFTSINTEKTER		79 266 172	70 856 846	69 534 882
Driftsutgifter	9	11 498 729	11 742 341	13 156 414
Varekjøp		1 658 109	1 280 000	1 644 658
Lønn og sosiale utgifter	8	39 808 350	38 292 816	37 822 551
Endring premieavvik	11	61 021	0	-667 089
Forbruksvarer og tjenester		2 041 252	1 772 029	1 989 379
Vedlikehold og utvkl. driftsmidler		11 706 973	14 221 046	8 751 584
Inventar og utstyr		1 286 461	990 000	1 655 108
Mva betalt komp.ordningen		233 566	285 000	2 984 085
Aktiviteter/prosjekter		942 056	983 000	1 113 757
Tap på fordringer		-12 821	0	122 531
Avskrivninger	10	1 293 187	1 000 000	1 280 007
SUM DRIFTSUTGIFTER		70 516 883	70 566 232	69 852 986
Brutto driftsresultat		8 749 289	290 614	-318 104
Renteinntekter og utbytte		907 380	560 000	600 635
Sum eksterne finansinntekter		907 380	560 000	600 635
Renteutgifter og låneomkostninger		30 525	0	19 612
Avdrag på lån		0	0	0
Sum eksterne finansutgifter		30 525	0	19 612
Resultat eksterne finansieringstransaksjoner		876 855	560 000	581 023
Motpost avskrivninger		1 293 187	1 000 000	1 280 007
NETTO DRIFTSRESULTAT		10 919 331	1 850 614	1 542 927
Brukt slik:				
Bruk av disposisjonsfond	7	2 029 861	255 263	1 189 519
Bruk av bundet driftsfond	7	4 172 973	4 444 313	18 630 248
Sum bruk avsetninger		6 202 834	4 699 576	19 819 767
Avsatt slik:				
Overført til/fra kapitalregnskapet		0	424 507	0
Avsatt disposisjonsfond	7	3 152 874	439 683	3 532 368
Avsatt bundne driftsfond	7	13 969 291	5 686 000	17 830 326
Sum avsetninger		17 122 165	6 550 190	21 362 694
Regnskapsmessig mer/ mindreforbruk		0	0	0

VEST-AGDER MUSEET IKS

Organisasjonsnr. : 989 072 048

ÅRSREGNSKAP 2019

KAPITALREGNSKAP

Alle beløp i hele kroner

	Regnskap 2019	Budsjett 2019	Regnskap 2018
Utgifter			
Investering i inventar/ utstyr	2 026 382	314 507	1 183 722
Investering i bygninger	1 356 447	1 435 086	4 630 715
Investering i EK innskudd KLP	103 987	110 000	110 330
Avsetning til bundet investeringsfond 7	4 022 430	130 000	2 124 075
SUM FINANSIERINGSBEHOV	7 509 246	1 989 593	8 048 842
Finansiering			
Overført fra driftsregnskapet	0	424 507	0
Investeringstilskudd 2	4 251 507	130 000	4 570 606
Mva kompensasjon	0	0	605 975
Bruk av bundet investeringsfond 7	701 578	908 086	2 728 626
Bruk av disposisjonsfond 7	2 556 162	527 000	143 635
SUM FINANSIERING	7 509 246	1 989 593	8 048 842

VEST-AGDER MUSEET IKS

HOVEDOVERSIKT BALANSEREGNSKAP

Alle beløp i hele kroner

	Note	Regnskap 2019	Regnskap 2018
<u>EIENDELER</u>			
A. Anleggsmidler			
* EK innskudd KLP		786 861	682 874
* pensjonsmidler	11	41 565 640	38 438 842
* avskrivbare driftsmidler	10	34 305 663	32 216 019
<i>Sum anleggsmidler</i>		<u>76 658 164</u>	<u>71 337 735</u>
B. Omløpsmidler			
* kasse/bank	3	39 681 033	29 329 467
* kundefordringer		202 480	255 250
* forskuddsbetalte kostnader		188 308	69 066
* premieavvik	11	37 162	98 183
* andre fordringer	4	5 204 666	2 900 868
<i>Sum omløpsmidler</i>	6	<u>45 313 649</u>	<u>32 652 833</u>
SUM EIENDELER		<u>121 971 813</u>	<u>103 990 568</u>
<u>GJELD OG EGENKAPITAL</u>			
C. Egenkapital			
* urørlig egenkapital	1	1 000 000	1 000 000
* bundne drifts- og investeringsfond	7	33 071 571	19 954 401
* disposisjonsfond	7	3 216 659	4 649 808
* kapitalkonto	12	26 622 105	25 981 454
<i>Sum egenkapital</i>		<u>63 910 336</u>	<u>51 585 662</u>
D. Gjeld			
*Langsiktig gjeld			
*Pensjonsforpliktelser	11	50 036 058	45 356 280
<i>Sum langsiktig gjeld</i>		<u>50 036 058</u>	<u>45 356 280</u>
*Kortsiktig gjeld			
* leverandørgjeld		2 388 386	1 909 630
* offentlig gjeld og feriepenger		5 507 033	5 088 433
* premieavvik	11	0	0
* annen kortsiktig gjeld	5	130 000	50 562
<i>Sum kortsiktig gjeld</i>	6	<u>8 025 419</u>	<u>7 048 626</u>
<i>Sum gjeld</i>		<u>58 061 477</u>	<u>52 404 906</u>
SUM GJELD OG EGENKAPITAL		<u>121 971 813</u>	<u>103 990 568</u>

Kristiansand, den 27. februar 2020

John Olsen
Daglig leder

Toril Runden
Styrets leder

NOTER TIL ÅRSREGNSKAPET 2019

Vest-Agder Museet IKS

0 - Regnskapsprinsipper

Regnskapet er ført i henhold til forskrift om årsbudsjett, årsregnskap og årsberetning for interkommunale selskaper av 1999.

Regnskapet er basert på et finansielt orientert system med hovedvekt på anskaffelse og anvendelse av midler til drift og investering og hvordan disse aktivitetene er finansiert. Resultatet vises i form av en endring i arbeidskapitalen (omløpsmidler minus kortsiktig gjeld). Regnskap og budsjett skal baseres på det såkalte anordningsprinsippet: "Alle kjente utgifter/utbetalinger i året skal tas med drifts- og investeringsregnskapet for vedkommende år, enten de er betalt eller ikke når regnskapet avsluttes."

Alle inntekter og utgifter skal budsjetteres og regnskapsføres brutto. Det skal ikke gjøres fradrag for inntekter som direkte vedrører utgiftspostene.

Kasse og bankbeholdninger er oppført med virkelige beløp. Kortsiktige fordringer er oppført til pålydende. Anleggsmidler, dvs investeringer i faste eiendommer, anlegg, inventar og utstyr føres opp i balansen som eiendeler til anskaffelseskost. Tilskudd er ikke trukket fra. For å bli vurdert som en investering, må anskaffelsen ha en økonomisk levetid på minst 3 år, samt ha en anskaffelseskost på minst kr. 100.000. Avskrivninger føres både i driftsregnskapet og balansen. I driftsregnskapet føres avskrivninger som en driftsutgift og med en motpost før netto driftsresultat. Netto driftsresultat påvirkes således ikke av avskrivningene.

Avdrag på lån utgiftsføres i driftsregnskapet. Ekstraordinære avdrag føres i Kapitalregnskapet. Kortsiktig og langsiktig gjeld er oppført til pålydende.

Eiendeler og gjeld er vurdert i samsvar med regnskapsforskriftens §8 (bokført til laveste verdi av anskaffelseskost og virkelig verdi). Anleggsmidler er vurdert til anskaffelseskost. Aksjer er oppført til anskaffelseskost. Nedskrivning foretas til virkelig verdi dersom dette er påkrevd.

I henhold til Regnskapsforskriften er ikke varebeholdning tatt med som en eiendel i balansen.

1 - Eiere

Vest-Agder Fylkeskommune	kr	500 000	Sirdal kommune	kr	10 000
Kristiansand kommune	kr	200 000	Kvinesdal kommune	kr	10 000
Flekkefjord kommune	kr	50 000	Lindesnes kommune	kr	10 000
Farsund kommune	kr	50 000	Hægebostad kommune	kr	10 000
Mandal kommune	kr	50 000	Audnedal kommune	kr	10 000
Vennesla kommune	kr	50 000	Lyngdal kommune	kr	10 000
			Åseral kommune	kr	10 000
			Marnardal kommune	kr	10 000
			Søgne kommune	kr	10 000
			Songdalen kommune	kr	10 000
Sum innbetalt urørlig egenkapital	kr	1 000 000			

2 - Tilskudd

Driftstilskudd		2019		2018
Driftstilskudd fra Kulturdepartementet	kr	22 840 000	kr	18 350 000
Driftstilskudd fra Vest-Agder fylkeskommune	kr	11 239 000	kr	10 932 000
Ekstra tilskudd fra Vest-Agder fylkeskommune	kr	3 127 923	kr	2 757 179
Driftstilskudd fra kommunene	kr	9 578 096	kr	9 311 875
Ekstra tilskudd fra kommunene	kr	1 750 000	kr	790 000
Gaveforsterkning fra Kulturdepartementet	kr	531 396	kr	395 000
Tilskudd fra Kulturrådet	kr	318 000	kr	1 146 000
Tilskudd fra Kulturdepartementet til D/S Hestmanden	kr	5 000 000	kr	4 000 000
Tilskudd fra European Commission	kr	5 054 465	kr	-
Tilskudd fra Bane NOR / Norsk Jernbanemuseum til	kr	3 688 000	kr	2 940 000
Tilskudd fra Riksantikvaren til Sjølingstad Uldvarefabrik	kr	4 240 223	kr	3 495 414
Øvrige tilskudd	kr	3 492 252	kr	3 363 928
Totalt tilskudd eks. investeringstilskudd	kr	70 859 355	kr	57 481 396

Investeringstilskudd

Investeringstilskudd fra Kristiansand kommune 1)	kr	2 000 000	kr	1 500 000
Investeringstilskudd fra Vest-Agder Fylkeskommune 2)	kr	2 000 000	kr	1 321 821
Investeringstilskudd fra Kulturrådet 3)	kr	130 000	kr	714 000
Investeringstilskudd fra Stiftelsen UNI 4)	kr	121 507	kr	853 493
Investeringstilskudd fra Stiftelsen UNI	kr	-	kr	168 000
Investeringstilskudd fra Stiftelsen UNI	kr	-	kr	13 291
SUM Investeringstilskudd	kr	4 251 507	kr	4 570 605

kommmentarer 2019 tilskudd

- 1) Investeringstilskudd til nytt publikumsmottak Kanonmuseet
- 2) Investeringstilskudd til nytt publikumsmottak Kanonmuseet
- 3) Investeringstilskudd alarm og overvåkning
- 4) Investeringstilskudd til sikrings og navigasjonsutstyr D/S Hestmanden

3 - Bankinnskudd

Bankinnskudd pr 31.12 2019 utgjør kr. 39 681 033, herav kr. 1 296 253 i bundne skattetrekkmidler.

4 - Andre fordringer

		2019		2018
Reise- og lønnsforskudd	kr	(0)	kr	(0)
Til gode tilskudd	kr	3 500 433	kr	2 014 456
Til gode ordinær mva	kr	1 671 352	kr	299 450
Til gode mva kompensasjon	kr	32 881	kr	586 961
Sum andre fordringer	kr	5 204 666	kr	2 900 868

5 - Annen kortsiktig gjeld

Foretaket har kr. 130 000 i avsatt strøm pr 31.12.2019.

6 - Arbeidskapitalen

	Regnskap endring 2019		Regnskap endring 2018	
BALANSEN				
<u>OMLØPSMIDLER</u>				
(1) Endring betalingsmidler	kr	10 351 566	kr	2 390 219
(2) Endring ihendehaverobligasjoner og sertifikater	kr	-	kr	-
(3) Endring kortsiktige fordringer	kr	2 370 270	kr	(1 544 131)
(4) Endring premieavvik	kr	(61 021)	kr	98 183
(5) Endring i aksjer og andeler	kr	-	kr	-
(6) ENDRING OMLØPSMIDLER	kr	12 660 815	kr	944 271
<u>KORTSIKTIG GJELD</u>				
(7) Endring kortsiktig gjeld	kr	976 793	kr	149 530
ENDRING ARBEIDSKAPITAL (linje 6-7)	kr	11 684 022	kr	794 741
DRIFT OG INVESTERING				
Korreksjon - direkte (innbet. av grunnkapital)	kr	-	kr	-
Endring av arbeidskapital i drift og investering	kr	11 684 022	kr	794 741
Endring av ubrukte lånemidler	kr	-	kr	-

7 - Fond

	Saldo 01.01.2019		Bruk av fond		Avsetning til fond		Saldo pr 31.12.2019	
Disposisjonsfond	kr	4 649 808	kr	(4 586 023)	kr	3 152 874	kr	3 216 659
Bundne driftsfond	kr	17 830 326	kr	(4 172 973)	kr	13 969 291	kr	27 626 644
Bundne investeringsfond	kr	2 124 075	kr	(701 578)	kr	4 022 430	kr	5 444 927
Totalt	kr	24 604 209	kr	(9 460 574)	kr	21 144 595	kr	36 288 230

Disposisjonsfond

	Pr 01.01.2019		Bruk av disp.fond i investering		Bruk av disp.fond i drift		Avsetning til disp. fond		Pr 31.12.2019	
Museumshavn	kr	(291 265)	kr	-	kr	-	kr	208 986	kr	(82 278)
Sjølingstad	kr	335 778	kr	(18 014)	kr	(166 134)	kr	(19 435)	kr	132 196
VAM Kristiansand	kr	(239 263)	kr	(450 782)	kr	(1 960)	kr	302 699	kr	(389 306)
Setesdalsbanen	kr	120 737	kr	(294 395)	kr	(606 298)	kr	273 621	kr	(506 335)
VAM Administrasjon	kr	2 728 498	kr	(200 504)	kr	(40 538)	kr	369 571	kr	2 857 027
VAM Fagseksjon	kr	347 482	kr	-	kr	(218 884)	kr	441 232	kr	569 830
Lista	kr	(107 154)	kr	-	kr	(20 123)	kr	113 796	kr	(13 480)
Mandal	kr	86 535	kr	-	kr	(57 728)	kr	38 616	kr	67 423
Flekkefjord	kr	258 159	kr	-	kr	-	kr	163 451	kr	421 610
Gimle gård	kr	443 884	kr	-	kr	-	kr	10 390	kr	454 274
Kanonmuseet	kr	1 066 163	kr	-	kr	(284 164)	kr	81 303	kr	863 302
D/S Hestmanden	kr	(99 746)	kr	(1 592 466)	kr	(615 072)	kr	1 097 922	kr	-1 209 361,13
Tingvatn	kr	-	kr	-	kr	(18 960)	kr	70 720	kr	51 759
TOTALT	kr	4 649 809	kr	(2 556 162)	kr	(2 029 861)	kr	3 152 874	kr	3 216 660

7 - Fond, forts

Spesifikasjon bundne fonds:

A. Bundne driftsfond

	Pr 01.01.2019		Bruk av bundne driftsfond		Avsetning til bundne driftsfond		Pr. 31.12.2019
Museumshavn	kr	119 816	kr	(99 564)	kr	-	kr 20 253
Sjølingstad	kr	14 493	kr	-	kr	105 754	kr 120 247
VAM Kristiansand	kr	409 800	kr	(401 886)	kr	20 002	kr 27 916
Setesdalsbanen	kr	2 056 741	kr	(1 447 973)	kr	1 868 823	kr 2 477 591
Fagseksjon	kr	2 327 384	kr	(153 464)	kr	4 581 082	kr 6 755 003
Administrasjon	kr	1 358 283	kr	-	kr	2 757 993	kr 4 116 276
Lista	kr	40 000	kr	(40 000)	kr	48 025	kr 48 025
Mandal	kr	-	kr	-	kr	145 495	kr 145 495
Flekkefjord	kr	-	kr	-	kr	46 000	kr 46 000
Kanonmuseet	kr	1 699 429	kr	(1 602 870)	kr	-	kr 96 559
D/S Hestmanden	kr	9 804 378	kr	(427 217)	kr	4 396 117	kr 13 773 278
TOTALT	kr	17 830 325	kr	(4 172 972)	kr	13 969 291	kr 27 626 644

B. Bundne investeringsfond

	Pr 01.01.2019		Bruk av bundet inv. Fond		Avsetning til bundet inv. Fond		Saldo per. 31.12.2019
VAM Kristiansand	kr	714 000	kr	-	kr	-	kr 714 000
Setesdalsbanen	kr	676 086	kr	(474 633)	kr	-	kr 201 453
VAM Adm & Fag	kr	733 989	kr	(226 944)	kr	-	kr 507 045
Kanonmuseet	kr	-	kr	-	kr	4 022 430	kr 4 022 430
TOTALT	kr	2 124 075	kr	(701 577)	kr	4 022 430	kr 5 444 928

8 - Lønn og godtgjørelse til ledende stillinger:

Stilling	Fastlønn inkl	Andre godtgjørelser	Sum
Direktør / daglig leder	918 494	7 546	926 040
Styret	-	276 600	276 600

Direktøren har samme pensjonsvilkår som øvrige ansatte i Vest-Agder-Museet.

9 - Godtgjørelse til revisor

Honorar for:	2019 (ekskl. mva)
Revisjonshonorar	210 800
Bistand	23 500
Sum	234 300

10 - Anleggsmidler

Innkjøp av driftsmidler med innkjøpspris over **kr. 100.000** og levetid på minst **3 år**, skal føres i kapitalregnskapet og aktiveres/ avskrives i balansen.

Selskapet følger inndelingen av anleggsmidler og avskrivningsplan ihht regnskapsforskriftens § 8.

	Utstyr Sjølingstad	Utstyr Setesdalsbanen	Inv/ innredning Administrasjon	Aktivitetsbygg Nodeviga	innredning Mabergåsen
Ansk. kost 01.01	kr 513 357	kr 557 550	kr 289 780	kr 16 504 282	kr 544 024
Tilgang i året	kr -	kr 294 395	kr -	kr -	kr -
Avgang i året	kr -	kr -	kr -	kr -	kr -
Akk. kostpris 31.12	kr 513 357	kr 851 945	kr 289 780	kr 16 504 282	kr 544 024
Akk avskr. 01.01	kr 205 277	kr 354 015	kr 144 887	kr 990 246	kr 435 248
Årets avskrivninger	kr 51 335	kr 55 755	kr 28 977	kr 330 082	kr 54 406
Bokført verdi 31.12	kr 256 745	kr 442 175	kr 115 916	kr 15 183 954	kr 54 370
Avskrivningstid	10 år	10 år	10 år	50 år	10 år

	Traktor og Vogner Kanonmuseet	Skinner tog Kanonmuseet	Brannsikring Gimle gård	Museumsbygg Kanonmuseet	Museumsbygg Odderøya
Ansk. kost 01.01	kr 721 973	kr 1 167 726	kr 5 795 262	kr 30 113	kr 4 100 271
Tilgang i året	kr -	kr -	kr -	kr 107 570	kr 226 944
Avgang i året	kr -	kr -	kr -	kr -	kr -
Akk. kostpris 31.12	kr 721 973	kr 1 167 726	kr 5 795 262	kr 137 683	kr 4 327 215
Akk avskr. 01.01	kr 119 740	kr 58 383	kr 1 738 576	kr -	kr -
Årets avskrivninger	kr 72 197	kr 29 193	kr 289 763	kr -	kr -
Bokført verdi 31.12	kr 530 036	kr 1 080 150	kr 3 766 923	kr 137 683	kr 4 327 215
Avskrivningstid	10 år	40 år	20 år	50 år	50 år

	Printer & lysbord Fagseksjonen	Nytt utstyr Hestmanden	AV utstyr Hestmanden	Nytt Magasin	Sikkerhetsutst Hestmanden
Ansk. kost 01.01	kr 398 293	kr 509 472	kr 1 254 359	kr 37 468	kr 1 051 931
Tilgang i året	kr -	kr 340 943	kr -	kr 96 517	kr 1 373 029
Avgang i året	kr -	kr -	kr -	kr -	kr -
Akk. kostpris 31.12	kr 398 293	kr 850 415	kr 1 254 359	kr 133 985	kr 2 424 960
Akk avskr. 01.01	kr 107 566	kr 37 768	kr 250 872	kr -	kr -
Årets avskrivninger	kr 79 660	kr 50 947	kr 250 872	kr -	kr -
Bokført verdi 31.12	kr 211 067	kr 761 700	kr 752 615	kr 133 985	kr 2 424 960
Avskrivningstid	5 år	10 år	5 år	50 år	10 år

	Brannsikring Sjølingstad	Hall gult utstyr Setesdalsbanen	Lagerbygg Sjøfarten	Sum
Ansk. kost 01.01	kr 479 418	kr 2 703 322	kr -	kr 36 658 600
Tilgang i året 1)	kr 18 017	kr 474 633	kr 450 782	kr 3 382 832
Avgang i året	kr -	kr -	kr -	kr -
Akk. kostpris 31.12	kr 497 435	kr 3 177 955	kr 450 782	kr 40 041 432
Akk avskr. 01.01	kr -	kr -	kr -	kr 4 442 577
Årets avskrivninger	kr -	kr -	kr -	kr 1 293 187
Bokført verdi 31.12	kr 497 435	kr 3 177 955	kr 450 782	kr 34 305 667
Avskrivningstid	20 år	50 år	50 år	

11 - Pensjonsforpliktelser

Vest-Agder museet IKS har pensjonsordning for alle sine ansatte i Kommunal Landspensjonskasse (KLP)

De kommunale forskriftene fikk i 2002 nye bestemmelser for regnskapsføring av pensjon.

Disse går i korthet ut på at de løpende utgifter i driftsregnskapet tilpasses et gjennomsnittsnivå basert på beregninger av netto pensjonskostnad. Forskjellen mellom betalt premie og netto pensjonskostnad utgjør premieavviket, som igjen gir resultatteffekt.

Driftsresultatet for 2019 er svekket med 98 183 inkl aga. pga premieavvik fra 2018 som er inntektsført i 2019. Det er også i 2019 foretatt en aktuarberegning av premieavviket, pensjonsforpliktelsen og pensjonsmidlene. Dette premieavviket har svekket resultatet for 2019 med kr 37 162 inkl aga. Dette beløpet blir kostnadsført i 2020.

Disposisjonsfondet for VAM adm er redusert med den totale endringen på kr 61 021, og samme avdelings netto driftsresultat for 2019 er svekket med samme beløp.

Pensjonsmidlene dekker foreløpig ikke de fremtidige pensjonsforpliktelser, da det er en underdekning på kr. 8 470 418 inkl arb.g.avgift. Underdekningen medfører en latent, fremtidig forpliktelse.

Premieavviket har en amortiseringsperiode på 1 år.

Årets netto pensjonsutgifter		KLP	
Beløp i kroner			
Nåverdi årets pensjonsopptjening		kr	3 692 589
Renteutgifter av påløpt pensjonsforpliktelse		kr	1 922 657
Brutto pensjonsutgifter		kr	5 615 246
Forventet avkastning pensjonsmidler		kr	-1 749 015
Netto pensjonsutgift		kr	3 866 231
Amortisert premieavvik fra 2018		kr	85 989
Administrasjonsutgifter		kr	171 616
Netto pensjonsutgifter inkl. adm. utgifter og amortisert premieavvik		kr	4 123 836

Beregnet premieavvik Beløp i kroner		KLP	
Innbetalt pensjonspremie (inkl adm)		kr	4 070 417
Oppbygging av adm. reserve og amortiseringspremie		kr	0
Netto pensjonsutgifter inkl. adm. utgifter ekskl amortisert premieavvik		kr	4 037 847
Premieavvik		kr	32 570
Arbeidsgiveravgift (14,1%)		kr	4 592
Premieavvik inkl arbeidsgiveravgift (14,1%)		kr	37 162

Pensjonsforpliktelse Beløp i kroner		KLP	
Pensjonsforpliktelse 01.01		kr	44 501 453
Årets pensjonsopptjening		kr	3 692 589
Renteutgifter av påløpt pensjonsforpliktelse		kr	1 922 657
Utbetalte pensjoner		kr	-1 999 537
Årets pensjonsopptjening, renter og utbetalinger		kr	3 615 709
Pensjonsforpliktelse 31.12. uten estimatavvik		kr	48 117 162
Amortisering estimatavvik - forpliktelse			872 157
Brutto pensjonsforpliktelse 31.12 - estimat		kr	48 989 319
Gjenstående amortisering - forpliktelser		kr	0
Brutto pensjonsforpliktelse 31.12 - estimat full amortisering		kr	48 989 319
14,1% arbeidsgiveravgift av netto pensjonsforpliktelse		kr	1 046 739
Pensjonsforpliktelse i balansen		kr	50 036 058

11 - Pensjonsforpliktelser, forts

Pensjonsmidler Beløp i kroner	KLP	
Pensjonsmidler 01.01	kr	38 438 842
Årets forventede avkastning	kr	1 749 015
Årets premieinnbetaling ekskl adm. utgifter	kr	3 898 801
Årets utbetaling av pensjon	kr	-1 999 537
Årets avkastning, premieinnbet., pensjonsutbetalinger	kr	3 648 279
Pensjonsmidler 31.12. uten estimatavvik	kr	42 087 121
Amortisering estimatavvik - midler	kr	-521 481
Brutto pensjonsmidler 31.12 - estimat	kr	41 565 640
Gjenstående amortisering - midler	kr	0
Brutto pensjonsmidler 31.12 - estimat full amortisering	kr	41 565 640

Netto pensjonsforpliktelse Beløp i kroner	KLP	
Netto pensjonsmidler/ -forpliktelser	kr	7 423 679
Arbeidsgiveravgift, 14,1%	kr	1 046 739
Netto pensjonsmidler/ -forpliktelser inkl arbeidsgiveravgift	kr	8 470 418

Aktive medlemmer	62
Antall pensjonister	26
Forventet avkastning	4,50 %
Diskonteringsrente	4,00 %
Forventet lønnsvekst	2,97 %
Forventet pensjonsregulering	2,20 %
AFP-uttak	Ikke oppgitt

12 - Spesifisering av kapitalkonto

DEBET		KREDIT	
01.01.2019 Balanse (Underskudd i kapital)		01.01.2020 Balanse (Kapital)	25 981 454
Debetposter i året:		Kreditposter i året	
Økning pensjonsforpliktelse	4 679 778	Investert i anleggsmidler	3 382 829
Avskrivninger	1 293 187	Økning pensjonsmidler	3 126 798
31.12.2019 Balanse (Kapital)	26 622 102	EK tilskudd pensjonsordning	103 987
SUM DEBET	32 595 068	SUM KREDIT	32 595 068

Til representantskapet i Vest-Agder-museet IKS

REVISORS BERETNING FOR 2019

Uttalelse om revisjonen av årsregnskapet

Konklusjon

Vi har revidert årsregnskapet for Vest-Agder-museet IKS som viser et netto driftsresultat på kr 10.919.331 og et regnskapsmessig mer-/mindreforbruk på kr 0. Årsregnskapet består av balanse per 31. desember 2019, driftsregnskap og kapitalregnskap for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noter til årsregnskapet, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper.

Etter vår mening er det medfølgende årsregnskapet avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir i det alt vesentlige en dekkende fremstilling av selskapets finansielle stilling per 31. desember 2019, og av resultatet for regnskapsåret som ble avsluttet per denne datoen i samsvar med lov om interkommunale selskaper, forskrift om årsbudsjett, årsregnskap og årsberetning for interkommunale selskaper og god kommunal regnskapsskikk i Norge.

Grunnlag for konklusjonen

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god kommunal revisjonsskikk i Norge, herunder de internasjonale revisjonsstandardene (ISA-ene). Våre oppgaver og plikter i henhold til disse standardene er beskrevet i *Revisors oppgaver og plikter ved revisjon av årsregnskapet*. Vi er uavhengige av selskapet slik det kreves i lov og forskrift, og har overholdt våre øvrige etiske forpliktelser i samsvar med disse kravene. Etter vår oppfatning er innhentet revisjonsbevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Øvrig informasjon

Ledelsen er ansvarlig for øvrig informasjon. Øvrig informasjon består av informasjon i selskapets årsrapport, men inkluderer ikke årsregnskapet og revisjonsberetningen.

Vår uttalelse om revisjonen av årsregnskapet dekker ikke øvrig informasjon, og vi attesterer ikke den øvrige informasjonen.

I forbindelse med revisjonen av årsregnskapet er det vår oppgave å lese øvrig informasjon med det formål å vurdere hvorvidt det foreligger vesentlig inkonsistens mellom øvrig informasjon og særregnskapet, kunnskap vi har opparbeidet oss under revisjonen, eller hvorvidt den tilsynelatende inneholder vesentlig feilinformasjon. Dersom vi hadde konkludert med at den øvrige informasjonen inneholder vesentlig feilinformasjon er vi pålagt å rapportere det. Vi har ingenting å rapportere i så henseende. Vi henviser for øvrig til avsnittet «Konklusjon om årsberetningen» under uttalelse om øvrige lovmessige krav.

AGDER KOMMUNEREVISJON IKS

Styret og daglig leders ansvar for årsregnskapet

Styret og daglig leder er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet i samsvar med lov og forskrifter, herunder for at det gir en dekkende fremstilling i samsvar med lov om interkommunale selskaper, forskrift om årsbudsjett, årsregnskap og årsberetning for interkommunale selskaper og god kommunal regnskapsskikk i Norge. Ledelsen er også ansvarlig for slik intern kontroll den finner nødvendig for å kunne utarbeide et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil.

Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet

Vårt mål med revisjonen er å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil, og å avgi en revisjonsberetning som inneholder vår konklusjon. Betryggende sikkerhet er en høy grad av sikkerhet, men ingen garanti for at en revisjon utført i samsvar med lov, forskrift og god kommunal revisjonsskikk i Norge, herunder ISA-ene, alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon som eksisterer. Feilinformasjon kan oppstå som følge av misligheter eller utilsiktede feil. Feilinformasjon blir vurdert som vesentlig dersom den enkeltvis eller samlet med rimelighet kan forventes å påvirke økonomiske beslutninger som brukerne foretar basert på årsregnskapet.

Som del av en revisjon i samsvar med lov, forskrift og god kommunal revisjonsskikk i Norge, herunder ISA-ene, utøver vi profesjonelt skjønn og utviser profesjonell skepsis gjennom hele revisjonen. I tillegg:

- identifiserer og anslår vi risikoen for vesentlig feilinformasjon i årsregnskapet, enten det skyldes misligheter eller utilsiktede feil. Vi utformer og gjennomfører revisjonshandlinger for å håndtere slike risikoer, og innhenter revisjonsbevis som er tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon. Risikoen for at vesentlig feilinformasjon som følge av misligheter ikke blir avdekket, er høyere enn for feilinformasjon som skyldes utilsiktede feil, siden misligheter kan innebære samarbeid, forfalskning, bevisste utelatelser, uriktige fremstillinger eller overstyring av intern kontroll.
- opparbeider vi oss en forståelse av den interne kontroll som er relevant for revisjonen, for å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av selskapets interne kontroll.
- evaluerer vi om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige og om regnskapsestimatene og tilhørende noteopplysninger utarbeidet av ledelsen er rimelige.
- evaluerer vi den samlede presentasjonen, strukturen og innholdet i årsregnskapet, inkludert tilleggsopplysningene, og hvorvidt årsregnskapet gir uttrykk for de underliggende transaksjonene og hendelsene på en måte som gir en dekkende fremstilling.

Vi kommuniserer med dem som har overordnet ansvar for styring og kontroll, om blant annet om det planlagte omfanget av revisjonen og til hvilken tid revisjonsarbeidet skal utføres. Vi utveksler også informasjon om forhold av betydning som vi har avdekket i løpet av revisjonen, herunder om eventuelle svakheter av betydning i den interne kontrollen.

AGDER KOMMUNEREVISJON IKS

Uttalelse om øvrige lovmessige krav

Konklusjon om budsjett

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, mener vi at de disposisjoner som ligger til grunn for årsregnskapet i det alt vesentlige er i samsvar med budsjettvedtak, og at budsjettbeløpene i årsregnskapet stemmer med regulert budsjett.

Konklusjon om årsberetningen

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, mener vi at opplysningene i årsberetningen om årsregnskapet er konsistente med årsregnskapet og er i samsvar med lov og forskrifter.

Konklusjon med forbehold om registrering og dokumentasjon

Selskapet har ikke registrert kontantsalg daglig, og har ikke overholdt krav til forklaring av differanser mellom opptalte kontanter og registrert i kassaapparatet. Dette er i strid med bokføringslov og forskrift.

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendig i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE) 3000 «Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon», mener vi at ledelsen, med unntak av forholdet som er omtalt i avsnittet ovenfor, har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av selskapets regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokførings praksis i Norge.

Kristiansand 27. februar 2020

Monica H. Smith-Tønnessen
Statsautorisert revisor

UTKAST